

HRVATSKI

glasnik

Godina XX, broj 29

22. srpnja 2010.

cijena 100 Ft

Premijera Petroviske svadbe na
PETNO-festivalu

Komentar

PETNO-folklor s gorčinom

Još jednoč su brzo odletili PETNO-dani u Petrovom Selu. Sad jur šesti put tradicionalno se priređuje ovo muzičko-folklorno spravišće u koje ljetos ugradjena još dovidob nigrdar ne vidjena točka i prezentacija dvih panonskih izdanj. Da su Petrovićani zahtjevni u glazbi, to je vjerojatno i zavolj toga kad u novom pokoljenju svaki drugi čovjek zna svirati na tambura, posluša hrvatsku glazbu i dobro se čuti u jednom krugu, a to se zove Hrvatsko kulturno društvo Gradišće.

Oni su i ovput uspješno komandirali ove dane, subotu uvečer sa Zvonkom Bogdanom, koga i u Pinčenjo dolini držu za legendu. Vjerno tomu i došlo je mnoštvo obožavateljev slušati ga i viditi, ne samo s područja cijelogra Gradišća nego i iz Budimpešte. Uz prvo njegovo gostovanje imali smo još puno svega što se je prezentiralo prvi put u okviru ovoga projekta. Prvi put je izvedena *Petroviska svadba* u koreografiji Djura Jeranta, uz pomoć nardanskoga etnologa dr. Šandora Horvata.

Na folklorni festival su člani HKD-a Gradišće pozvali sve folklorne grupe iz cijelogra Gradišća, a svi su redom otpovidali nastup. Koji je za to razlog, ali koji nij, izgovorov je bilo sto fele, ali moram reći da su se Petrovićani s uzrokom zamirili svojim kolegama u Gradišću. Kad njih potribuju, letu, redovno se trudu proći karkamo je zovu, a kad bi se tribi bilo odazvati petroviskomu pozivu, od toga ništ. Nakraj sad s čudjenjem jer bojsek je zavladala neka gorčina med domaćini ove nedilje.

No pokidob su Petrovićani jaki (ako ne najjači i u folkloru na našem tlu), situacija je spašena uglavnom s mjesnim grupama. Ženski zbor Ljubičica, tamburaši Koprive i jedini gostujući tamburaški sastav iz Narde (na nje i za to moremo računati kad Petrovićani im dirigiraju) lipo otpodne su napravili cijeloj publiku.

A šlag na torti je bila zajednica HKD-a Gradišće, ka će za dvi ljeti svečevati 60. obljetnicu neprekidnoga djela i ka je od lani djelala na ovoj svojoj jedinstvenoj koreografiji svadbenih običajov.

Sad pak sa strane ne moru je već kritičari bičevati da još vik nimaju vlašću koreografiju. Imaju. I to prekrasni tančeni opus, s petroviskim kolom (zahvaljujući otkriću dr. Šandora Horvata), u kom su se pri premjeri jednako veselili mladi i stariji i zavridili pravoda ovaciju i veliki aplauz. No nisam sigurna da će ovu koreografiju vrijeda viditi ona sela ka sad nisu prihvatala poziv.

Domaćini su neslužbeno najavili bojkotiranje dalnjih nastupova. S pravom.

-Timea Horvat-

„Glasnikov tjedan”

Toliko toga se događa oko nas, u našoj maloj zajednici, često mnogo toga i ne stignemo zabilježiti, naravno, s novinarskog motrišta, a kamoli razmotriti, promotriti, komentirati ili, ne daj bože, analizirati. Kada pišete iz tjedna u tjedan, i nehotice upadate u šabline, i često vam je onda mišljenje drugoga (vrlo su rijetka takva mišljenja) putokaz o kojem počinjete razmišljati. Naravno, onoliko koliko to objektivne mogućnosti potpomažu. Jer otputovala bih rado u Južnu Ameriku i pogledala zemlju Inka, ali, nažalost, to ne mogu učiniti, ma kako bih htjela, a to ipak ovisi tek o meni. Moji pak snovi o obliku, sadržaju tvoga tjednika, poštovani čitatelju, ne ovise samo o meni. Organiziramo i prikazujemo s više ili manje uspjeha, ovisno s kojega gledišta gledamo. Organizator kazuje kako je bilo izvrsno, sudiočici i rijetki promatrači koji nisu nastupali i nisu previše zadovoljni organizacijom, bar u kuloarima. Zaboravlja se na sadržaj i značenje sadržaja, naravno, sa stajališta jedne manjinske zajednice koja može opstati tek u poznavanju same sebe, svoje kulture, kulture vlastitoga naroda i kroz komunikaciju na svome jeziku. Ona je pak sve rjeda i rijeda... Premda imamo izvrsnih govornika, nekako u komuni-

kaciji pripadnika iste zajednice govori se jezikom većinskoga naroda. Kako iz svega toga naći izlaz prema boljitetu? U prvom redu on je negdje tu u nama samima. Toliko naizgled sitnih stvari čini cjelinu. Ali ma koliko naizgled bile manje važne, bez njih se ne može koraknuti naprijed, ako se doista želi koraknuti, ili je ipak bolje tapkati u mjestu, zadovoljan samim sobom? Ljeto je vrijeme odmora. Odmorimo se malo od briga koje proizlaze iz manjinskoga položaja i traženja njihova rješavanja i ublažavanja. Krenimo prema toplijim krajevinama, ako nam, dakako, naš obiteljski proračun u ovom vremenu recesije to dopušta. Ili odmorimo se sami sa sobom pokušavajući se na trenutke isključiti iz svakodnevice. Pročitajmo knjigu koju smo odavno željeli pročitati, ispecimo kolač čiji smo recept nabavili još prije nekoliko mjeseci, sašijmo izgubljeno puce na našem ljetnom sakou koje nam je negdje u žurbi ispalio. Skuhajmo ručak i pozovimo prijatelje na kartanje, čašu hladnoga piva ili, još bolje, dobrega vina, prijatelje s kojima se već dugo nismo vidjeli. I to će nas odmoriti i osvježiti. Ispuniti toliko potrebnom energijom za ono što iz dana u dan radimo.

Branka Pavić Blažetin

Croatia summit

Kako donosi HINA, ulazak Hrvatske u Europsku Uniju općepoznata je činjenica, a posljednjih 500 metara kratak je, ali i zahtjevan put, izjavila je hrvatska premijerka Jadranka Kosor zatvarajući 5. Croatia summit održan 9–10. srpnja u Dubrovniku.

Skup je okupio nekoliko premijera iz Unije, regionalnih zemalja i visokih

predstavnika brojnih međunarodnih organizacija, a skupu je nazaočio i ministar vanjskih poslova Republike Madarske János Martonyi. Po riječima hrvatske premijerke Jadranske Kosor, samit je bio važan i uspješan, i po razini sudsionika i po sastancima s kolegama premijerima na marginama skupa.

Uredništvo

Pál Schmitt u radnom posjetu Hrvatskoj

Susret predsjednika Hrvatskoga sabora Luke Bebića s budućim mađarskim predsjednikom Pálom Schmitttom

Predsjednik Mađarskog parlamenta Pál Schmitt, koji će 6. kolovoza preuzeti dužnost predsjednika države, nakon sastanka s hrvatskim kolegom Lukom Bebićem 13. srpnja u Zagrebu, rekao je kako se nuda da će u tijeku mađarskog predsjedanja EU-om u prvoj polovici 2011. godine, Hrvatska potpisati pristupni sporazum s EU-om.

«Nadamo se da ćemo za mađarskog predsjedanja Europskom Unijom u prvoj polovici 2011. imati čast da budemo svjedoci potpisivanja sporazuma o priključenju Hrvatske Europskoj Uniji», rekao je Schmitt u Hrvatskom saboru, a donosi web-portal www.sabor.hr. Predsjednik Hrvatskoga sabora Bebić rekao je da su razgovarali i o dosadašnjoj suradnji između Hrvatske i Mađarske koja je u svemu «na visokoj razini». «Ustvrdili smo da je to temelj za još bolju suradnju kad Hrvatska postane članicom EU-a», rekao je Bebić. Podsetio je da je Mađarska bila prva zemlja članica NATO-a koja je u parlamentu potvrdila sporazum o ulasku Hrvatske u Sjevernoatlantski savez. «Schmitt je rekao kako je postalo uobičajeno da «susjedne zemlje imaju probleme». «Mi nemamo problema jedni s drugima. Nama je interes i cilj da Hrvatska postane članicom EU-a. Naši su narodi prijatelji», rekao je Schmitt, koji je od 2004. do 2009. u Europskom parlamentu bio supredsjedatelj Zajedničkoga parlamentarnog odbora RH-EU. Zahvalivši Bebiću na odnosu Hrvatske prema mađarskoj manjini, dodao je kako smatra da i Mađarska ima primjeren odnos prema Hrvatima koji žive u Mađarskoj.

Bebić i Schmitt su razgovarali i o provedbi Twinning Light projekta IPA 2007 «Potpora Hrvatskom saboru kroz pripreme za pristupanje Europskoj Uniji», koji je Hrvatski sabor zadnjih mjeseci provodio u suradnji s mađarskom Nacionalnom skupštinom. Očekivani rezultati tog projekta jesu stvaranje novoga pravnog okvira za funkcioniranje Hrvatskoga sabora u uvjetima članstva u Europskoj Uniji, uvođenje novog organizacijskog ustrojstva Sabora uz razvoj upravnih sposobnosti te provedba informacijske kampanje Hrvatskoga sabora radi podizanja svijesti građana o svim vidovima članstva u EU.

Susret premijerke Jadranke Kosor s budućim mađarskim predsjednikom Pálom Schmittom

Predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor sastala se 13. srpnja u Banskim dvorima s predsjednikom mađarskog Parlamenta i budućim predsjednikom Republike Mađarske Pálom Schmittom.

Jadranka Kosor čestitala je Pálu Schmittu na izboru za novog predsjednika Republike Mađarske. Zahvalila je na neprekinutoj mađarskoj potpori u tijeku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji. Posebno važnim ocijenila je mađarsku pomoć u obliku razmjene znanja i iskustava u korištenju fondovima EU.

Otvaranjem preostala tri poglavљa pregovora Hrvatska je ušla u samu završnicu tijeka i očekujemo da ćemo tehnički dio pregovora završiti do kraja ove godine, kazala je Kosor izrazivši uvjerenje da će Hrvatska na tom putu i dalje moći računati na potporu mađarske vlade, posebno u vrijeme mađarskog predsjedanja Europskom Unijom u prvoj polovici 2011., kada bi Hrvatska željela potpisati Ugovor o pristupanju Europskoj Uniji.

Predsjednik Mađarskog parlamenta Pál Schmitt izrazio je zadovoljstvo odnosima između Hrvatske i Mađarske za koje je kazao da su primjer dobrosusjedskih odnosa. Također je rekao da još ima prostora za jačanje gospodarske suradnje, s čime se premijerka Kosor složila i ovom prigodom pozvala mađarske turiste na Jadran.

Pál Schmitt posebno se osvrnuo na napore koje premijerka Kosor ulaže u jačanje hrvatskoga gospodarstva te u pregovorima za ulazak Hrvatske u Europsku Uniju, naglasivši premijerkinu odvražnost u tom tijeku.

I Kosor i Schmitt izrazili su zadovoljstvo što se prilikom Schmittova posjeta u okviru parlamentarne suradnje između Hrvatske i Mađarske i korištenja fondovima EU-a, svečano obilježava završetak uspješnog provođenja „twinning light“ projekta prilagodbe Hrvatskog sabora funkcioniraju unutar EU. Na sastanku je izraženo zadovoljstvo užajamnom visokom razinom zaštite nacionalnih manjina.

Schmitt–Jandroković

Ministar vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske Gordan Jandroković susreo se 13. srpnja s predsjednikom Mađarskog parlamenta Pálom Schmittom, u okviru njegova radnog posjeta Republici Hrvatskoj.

Ministar Jandroković čestitao je predsjedniku mađarskog Parlamenta Pálu Schmittu na nedavnom izboru za budućega predsjednika Republike Mađarske te zahvalio na svekolikoj potpori tijekom hrvatskih pregovora za punopravno članstvo u Europskoj Uniji. Izrazio je pritom nadu kako će tijekom mađarskog predsjedavanja Europskom Unijom u prvoj polovici 2011. godine, Republika Hrvatska potpisati pristupni ugovor, te da će Mađarski parlament, koji je prvi ratificirao Protokol o proširenju NATO-a na Hrvatsku, među prvima ratificirati i Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji.

Tri najpoznatiji svirači Koprive, ujedno i glavni organizatori PETNO-festivala:
Jandre Handler, Mikloš Kohut,
Rajmund Filipović

Kad je Hrvatsko kulturno društvo „Gradišće“ pred petimi ljeti prvi put pozvalo stanovnike Petrovoga Sela, onda još na trodnevni PETNO-festival, pod orijaški šator na seoskom igralištu, gdo bi se bio na tom študirao dokidob i kako će moći preživiti ova vrhunска priredba teška, s krizom napunjena ljeta. Po originalu petrovski etnofestival uspio je ostati ono što je bio i prlje, mjesto okupljanja ljubiteljev hrvatske mužike, poštovateljev hrvatskih tradicij i kulture. PETNO-fest ljetos održan prvoga julijskoga vikenda, još i već novosti je izmijrio na gradiščansku scenu. Zvonko Bogdan legendarni pjevač iz Vojvodine većputi je nastupao jur u Ugarskoj, uz ostalo i u Kolnjofu, ali su ga Petrovičani jur lani htili angažirati za subotnju atrakciju. Trećega julija, iz dolnjega kraja sela smo se mogli ganuti na dvor kulturnoga doma jur na poznate melodije, diboko u noć zamotane. Med publikom nismo vidili samo zrelje petroviske generacije siditi,

nego i goste iz Slovačke, Austrije, Hrvatske, Budimpešte, a i iz brojnih naših sel. Majstor i pjevač, kompozitor tradicionalnih vojvodjanskih pjesam (negda posolene s ugarskim muzičkim elementi, kad-tad i fantastičnim prevodi ugarskih pjesnikov, npr. Šandora Petőfia) redom je izveo poznate i manje poznate jačke, u svojem plemenitom i dostojanstvenom stilu je bistvao tri mlade divojke na ples, a skupa je zapjevao s petrovskim Tamašom Handlerom, gdo suprot svoje mladosti, kot i tamburaš ga već odavno obožava. Lipo ga je bilo čuti uživo, konačno i na petrovskoj pozornici. Pinka-band s jednom drugom glazbom do jutra je još zabavlja najžilaviju publiku ka se nije istrudjala ni od pila ni od čevapov.

Nediljno otrodne je, jur po običaju,

Premijera koreografije „Petrovsko svadba“
u izvedbi HKD-a „Gradišće“

poteklo u folklornom žaru, a što toga naliže Petrovičani imaju što pokazati, početo od tamburašev, jačkarov i tancošev ki imaju i vlašće narašćaje. Međutim namjera domaćinov da se na ta dan pozovu sve gradiščanske folklorne grupe u našu dolinu, nije se ostvarila. Kako je rekao i Mikloš Kohut, načelnik sela, to je organizatorom jako bolilo, kad su petroviske grupe zaistinu svagdir. – *Je kad polovica tamburašev ide na jedno mjesto, drugi dio sprohadja tancoše na drugoj priredbi, a onda je na milimetare izračunato kade i kako će još isti dan svirati Čungam, Pinka-band pak Pinkica. Naši kotrigi su rekli da sve priredbe kamo nas odsad pozovu, dobro bi bilo bojkotirati, tako da se čuti, i mi bi htili računati na druge, a ne samo oni na nas. Ne čutimo to da bi regija bila složna da bi jedni drugom pomagali* – je točio u rič svoju razočaranost petrovski poglavar u ime svih folklorašev i ujedno organizatorov. Za nastupom ženskoga zbora Ljubičica, školske plesne grupe, tamburaškoga sastava Koprive, nardanskih malih tamburašev svi smo mi s posebnim nestrljenjem čekali na premijeru Petroviske svadbe. Uz koreografa Djura Jeranta pri sastavljanju ovoga tanca je pomagao i nardanski etnolog dr. Šandor Horvat, a novo rublje tancošem je sašila Marica Žimićeva. Iscenirani svadbeni običaji dobrim djelom još vik živu pri naši svadba. Uz poznate naše jačke, istancano je – vidi čudo – i staro petrovisko kolo, zahvaljujući dr. Šandoru Horvatu, a sve to je dokumentirano u Kurelčevu knjigiji. Cijela koreografija od 12 minutov je skraćena varijanta najvažnijih svadbenih elementov i vridno predstavlja veseli mentalitet naših ljudi kot i bogati muzičko-tančeni jerb Petrovičanov. Prvi put se je zgodalo da je u dvodnevni program upletena i direktno jezična točka, tj. predstavljanje Panonskoga ljetopisa u izdavačtvu Panonskoga instituta iz

Folklorni narašćaj

Pinkovca, i Petrovinskoga pera, mjesne novinarke Timee Horvat.

Uvečer je još jednoč Ritam-Cafe održao svoj koncert, ka muzička formacija sastavljena uglavnom od Petrovičanov prezentirala je krajem prošloga ljeta svoju prvu cedejku. Kako smo čuli od Andraša Handlera, glavnoga organizatora i ovoga festivala, a i svirača, pjevača Ritam-Cafea, sljedeći njegov nastup je predviđen u Čajti na Danu mladine, 10. septembra, a u velikoborištolskoj KUGi se

očekuje i promotivni koncert njegova albuma u jesen.

Opet smo lipe dva dane doživili, zato posebno hvala organizatorom HKD-a Gradišće ki su i dušu i srce položili za uspjeh, a od prve do zadnje minute su svim nam pokazali da je ov festival njev, a i naš. I pravoda je i jedinstvena, reprezentativna manifestacija cijelogra Gradišća još i prez velike medijske pažnje ter prez masovnoga ophoda političarova.

-Timea Horvat-

Ženski zbor Ljubičica na nediljnom folklornom otpodnevnu

Raspoložena publika

HKD Gradišće – najstariji i najuspješniji ansambl u cijeloj regiji

PETROVO SELO, RIM – Od 1. do 7. augusta se priređuje međunarodni sastanak ministarstava u Rimu, kamo će oputovati u pratinji našega farnika Tamáša Várhelyia 15 petrovskih, a sve skupa će toga tajedna 50 jezera malih ministarstava pohoditi glavni grad Italije. U autobusu koji vozi ministarstvo samobotske crikvene županije dobili su mesta i dva naši dičaki, jedan iz Hrvatskih Šic, a drugi iz Petrovoga Sela. Ostali putuju malim autobusom direktno iz Pinčene doline u Rim, kade se uz razgledavanje znamenitosti očekuje i spravišće sa Svetim Ocem, kot i posjet gradu Assisi.

HRVATSKI ŽIDAN – Sedamnaest Tabor Peruške Marije za katoličansku mladinu počinje 27. jula, u utorak, u židanskoj lozi i durat će sve do 1. augusta, nedelje. U programu su različiti izleti, predavanja, duhovne vježbe, ture, razgovori i igre, pod peljanjem rutiniranoga organizacijskoga štaba na čijem čelu je i sad, kot svako ljeto, Petar Horvat. Pokrovitelj Tabora je mjesni dušobrižnik Štefan Dumović. Prvoga augusta, početo od 10 uri se služi maša za omladinu, a otpodne je zbogomdavanje.

HRVATSKE ŠICE – Kako nas je informirao petrovski, a i za okolne filijale odgovorni farnik Tamás Várhelyi, 25. jula, u nedelju, početo od 15 uri u šičkoj crikvi Sv. Ane će se služiti nova maša Rudya Waltera iz susjednoga sela Nimških Šic. Ujedno će se treći put prirediti i prijateljski sastanak med susjedi Nimških i Hrvatskih Šic, ki su sve do 1936. ljeta pripadali isto fari.

HARKANJ – U sklopu tradicionalnoga mediteranskog Festivala ispod Tenkesa, od 23. srpnja do 1. kolovoza zainteresirane čeka niz programa i sadržaja u Šiklošu, Viljanu i Harkanju. Tako 1. kolovoza u Harkanju na Zsimondyevu šetalištu nastupa KUD Ladislava Matušeka iz Kukinja.

PETROVO SELO – Krešimir Mikelić, fratar iz samostana Visovca, lani je prvi put pohodio južno Gradišće, i pod njegovim peljanjem su ognjogasci Dubravica darovali štatu Sv. Florijana našemu selu. Dušobrižnik odonda je premješten na faru Sv. Mihovila – Promina u Oklaju, ali nije se pozabio na Petrovičane i pred kratkim je ponudio skoro sto missnih intencijov petrovskoj fari, ke je duhovnik Tamás Várhelyi primio i jako je hvalio ovu gestu hrvatskoga fratra koga, vjerujemo, lipi spominki vežu uz Pinčenu dolinu.

Na predstavljanju knjige novinarke Hrvatskoga glasnika

Petrovisko pero Timee Horvat

Kada dobijem poziv na neki sastanak, iščem mogućnost da dojdem tamo ako mi je to i duši povoljno. Ima kada život doprimi nečekane poteškoće, pa rješenje se ne pretvoriti u stvarnost, ali ovput sam došla do Petrovoga Sela na prezentaciju knjige Timee Horvat, pod naslovom *Petrovisko pero*.

Knjigu Timee Horvat je predstavio Mirko Berlaković (sliva), polag njega autorica knjige, dr. Robert Hajszan, predsjednik PAIN-a, i Franjo Ostović

Po bogatim kulturnim programom PETNO-festivala smo se zainteresirani skupljali na predstavljanje u športskoj dvorani 4. jula, u nedjelju u 17 sati. Među gostima je bio pozdravljen Leo Radaković, načelnik Pinkovca, partnerske općine Petrovoga Sela, i zastupnik u Austrijskom parlamentu, Jasna Horvat, predsjednica Udruge Ivana Perkovca za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine iz Šenkovca, ka Udruga je imenovana po prvom profesionalnom novinaru u Hrvatskoj i ka je potpomagala i izdanje najnovijeg separata ovoljetošnjega Panonskoga ljetopisa. Čaba Horvath, voditelj Croatic, doajen petroviske pjesničke riči Lajoš Škrapić, naš umjetnik Lajoš Brigović, Jutka Handler, Jakob Kumanović u mnoštву Petroviščanov su došli svečevati s našom Timeom. Čutim i znam da je važna i peršonska prisutnost za slavljenicu, koju su ovput još lipše žarile oči. Dvorana dupko puna slušala je uvodne riči dr. Roberta Hajszana, predsjednika Panonskoga instituta u Pinkovcu, o Panonskom ljetopisu, a od Franje Ostovića smo dobili kratak crtici o ovoljetošnjem almanahu. Blic fotoaparatorov i kamermansko pišačenje prestalo je tijekom govora Mirka Berlakovića, urednika, korektora i lektora Petroviskog pera. Važnost ovoga izdanja je simbolično tumačio ovako: „Novine dobijemo, pročitamo i na razne načine pustimo je na vjekovječni pokoj. Skupljeno izdanje istih člankova u sebi nosi lagje, ali i opširnije upoznavanje novinarskoga djelovanja, vida i ciljev.“ U prigodnoj atmosferi neki sudjelovatelji su prosili i dobili rič. Jasna Horvat, predsjednica Udruge Ivana Perkovca iz Šenkovca je potvrdila da Timea Horvat uz novinarske posle ima važnu ulogu i u sklapanju prijateljskih vezova između matice i Ugarske. Usput je pravoda i naprikidala poziv na pred-

stavljanje knjige u Šenkovac. Petrovski tamburaši – među njima s petroviskim načelnikom Miklošom Kohutom i peljačom Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj Rajmundom Filipovićem – su s mužičkim bloki sjajili promocijske etape. U zadnjem dijelu predstavljanja autorica Petroviskoga pera ovako se je obrnula naznačnim: „Novinarstvo je za mene sveta stvar, ujedno i struka ku se triba izučiti, pak naučiti. Praksa donosi puno nečekanih izazovova, puno doživljajev. U ovoj knjizi su svi moji vridni ljudi ki su nekako uticali na mene, ali ovo je spomin-kronika i mojih putovanja i dokaz svim nevjernikom da sam i ja nešto položila na stol Hrvatov u Ugarskoj. A pera ka svaki put dobijem od Lajoš bačija Brigovića zato da ne prestanem pisati pjesme, čuda su mi zlamenovala i u novinarskom djelovanju.“ Autorica knjige je zahvalila svim naznačnim za onu pažnju s kom je praćena 15 godina u ovom poslu, a izdavače, pomagače i vjerne štitelje je obdarila svojom najnovijom – po redu drugom –

Riči za bogatstvo

(Uz prezentaciju knjige Timee Horvat „Petrovisko pero“
– Samobor, 28. lipnja 2010)

Rič po rič si pribirala čez 15 let
u duši i na papiru belem
u Hrvatskome glasniku i Hrvatskom
kalendaru članke, komentarje
reportaže i intervjuje
u bogatstvo da spremiš za sutra
za pokoljenja nova da ne bi zamrla
rič domaća rič korijena tvojih matere
rič tvojeg hrvatskog naroda
rič Timea rođena tvoja

Pred nami bu knjiga
Petrovisko pero misli i zgode
izbrani članki komentarji
reportaže intervjuju
da čuješ da čitaš da saznaš
moj rode moj narode korijeni
materinjim mlikom sisani
na početku postojanja i dok traje
vrime tvoje nisu zagubljeni
i dok pišeš i srce tvoje kuća
ričiju bit ćeš svjedok porijekla
roda jezika gradišćanskog petroviskog
hrvatskog u kojem si rođena

Ivan Šoić

knjigom. Pjesma radosti i poštivanja je odsvirana na guslica Lajoša Brigovića, ča se je pretvorilo u zajedničko pjevanje ljudi. Pjesnik Ivan Šoić iz Samobora je pročitao svoju pjesmu, pisano za ovu priliku, ku smo oduševljeno slušali jer je zajedničku misao nosila u sebi: čuvanje petroviskoga jerba, čuvanje jezika gradišćanskohrvatskoga naroda. Za to služi na svojem putu sa svojim perom i naša novinarka – autorica Timea Horvat.

Mi, štitelji tvojih djel, i nadalje čekamo tvoje članke, tvoja javljanja na našem jeziku. Neka te Bog pomaže i nadalje na tvojem putu, željimo ti uspješan poslovni i privatni žitak!

Marija Fülop-Huljev
Foto: Kristina Horvat

Prezentacija knjige „Petrovsko pero“

(Petrovo Selo, 4. srpnja 2010)

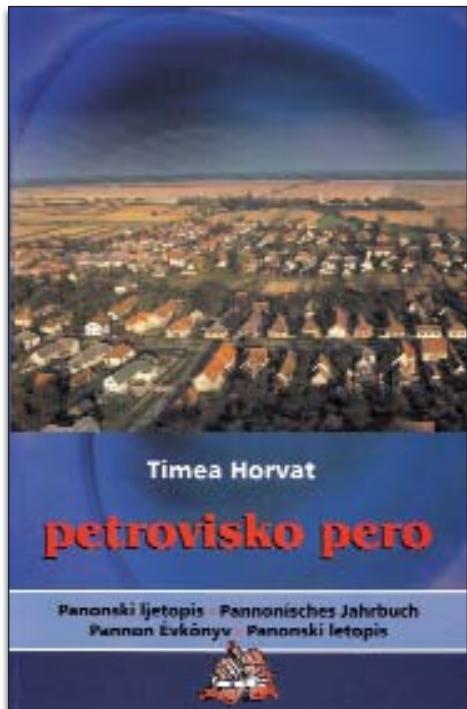
Kako sam jur u predgovoru knjige napisao, jur sâm naziv zbirke „petrovsko pero“ pokazuje da se ovde radi o neobičnoj zbirki, o nečem posebnom, o nečemu ča je vridno saznati kad človak pozna putujuću reporterku Timeu Horvat. Iako su sva ova pripetena, ka sačinjavaju ovu zbirku, jur bila objelodanjena u različni izdanji, ipak ona zaslužuju da budu ponovno odštampana u posebnoj zbirki. Kroz ova pripetena zadobit će čitalac jedinstven pogled u najnoviju, žalivože, bolnu povijest hrvatskoga naroda odnosno samo jednoga dijela, naime gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj. Zbirka je podiljena u tri poglavlja: u prvom dijelu „Gradišćanski Hrvati u Ugarskoj“ opisuje autorica zbivanja koja je sama doživila, odnosno pojedine zasluzne osobe na području Hrvatske i na području Gradišća u Ugarskoj, s kimi je sama razgovarala, tako da će štitelj zadobiti dojam da je on sam bio nazočan pri ti zbivanji, razgovori, putovanji, odnosno da se je osobno upoznao sa slikari, muzičari, sabirači, običaji i navadami gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj.

Na samom početku nam autorica prikazuje svoju borbu za održavanje identiteta i jezika gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj. Suočuje nas s tužbom baranjskoga štitelja Hrvatskoga glasnika ki se buni zašto se tiska i na tom gradišćanskohrvatskom jeziku, ki se, tobože, samo teško more razumiti. Tako pokazuje na hrvatsku (ne)složnost: „Dva Hrvata – tri mišljenja“. Predstavlja nam umirovljenoga učitelja, slikara i pobirača starih predmetov i starih fotoaparatorov Lajoša Brigovića, kod koga ju je posebno zadivio natpis na ulazu u stan: „Svakomu ki dojde k tebi, otvori stan. / Ali otvori ga tako, da to izgleda samorazumljivo. / Primi ga tako, da se čuti doma i daruj mu tvoje vrime, tako da obogaćen projde.“

Upoznaje nas sa „Židanskimi bećari“ ki iz ljubavi prema pjesmi sviraju i pjevaju i tako razveseljuju ljude. Vrlo zanimljivo je opisala malo selo Plajgor koje je nekada bilo rastavljeno od svih sel, a koje danas šalje moćne znake i signale u svit da još živi i da se opet snažno razvija. Plajgor je i rodno selo svećenika i pjesnika Antona Slavića, koga je sudbina jur u mladi ljeti otpeljala u Saveznu Republiku Njemušku, komu ali i dandanas srce bije za Plajgor. Kao dar je poklonio svojemu rodnomu selu zbirku „Plajgorski zvoni“. Iz Plajgora nas autorica pelja u Kemlju, k poslidnjemu ministrantu Mate Meršiću Miloradiću i dalje u dio svitskoga jebinstva – u Vedešin. To je i rodno selo pokojnoga dušobrižnika i pjesnika Pavla Horvata, za kojega veli Miroslav Vuk – Croata da je „...vrstan prevoditelj, gostoljubiv čovjek mecena, cijenjen kao odličan propovjednik, a iznad svega poštivan i voljen svećenik“. Dalje slijedu opisi čitanja perja u Petrovom Selu, KUD Gradišće u Petrovom Selu, 50 ljet u službi folklora, Štefan Dumović – 25 ljet dušobrižnik Hrvatskoga Židana, Hrvatsko shodišće od Kisega do Celja, Slikar naivac iz Kemlje – Pali Behon, čija su djela rašicana po Ugarskoj, Austriji, Slovačkoj, a neka su dospila još i u Kanadu i Švicarsku. Koljnofski frizer Antun Pajrić, Nakovićevi slijedi u Koljnofu – Naković broji med najslužnije gradišćanske Hrvate jer je proveo pravopisnu reformu i sastavio Pjesmaricu crikvenih jačak, da bi svi Hrvati pjevali složno istimi melodijama! Ivan Šneller – zlatomašnik: „Ja sam došao služiti u Petrovo Selo i zato meni nije bilo teško s ljudi djelati, skrbiti se, novi farof zidati ili

renovirati crkve, kad je to meni bilo veselje.“ Židanski drvorizac Jakov Šmit – ki je zato postao drvorizac kad je u boju u Kijevu prisegao BD Mariji da će joj postaviti spomenik ako se vrne srično iz boja domom. Židanski slikar iz hobija, Jakob Kumanović: „Na moji kipi svagdir fali luft“. Ferenc Taschner: Drvorizac iz Koljnofa, o zbirki pjesam Ivana Huljeva, Dalmatinca ki je našao novu domovinu u Undi. Petrovski spominki na logore prisiljenoga djela (početkom 50-ih ljet), Skice s Dona za vrime Drugoga svjetskoga boja, 80. obljetnica ponovnoga priključenja ugarskoj zemlji (nekih sel ka su bila pripojena k Austriji) – „Dajte nam, Hrvatom, ostati kod stare ljubljene domovine“. Petrovski pozdrav slobodi: „Helo, susjed“ spomin-klupčica i noćna fešta na granici skupa s austrijskimi susjadi. (Nima više željeznog zastora – opet se moremo slobodno shajati i družiti sa susjadi). Pomoćna akcija Gradišćancev za slavonsku crikvu – Prikgranično povezivanje Undancev sa selom Cericem u Slavoniji, Austro-ugarska demonstracija protiv rudnika i elektrane u Nardi – „Lignit, ubojice klime!“ Petrovo Selo – New York: „Gdo dvi domovine ima, zapravo nima ni jednu!“ Sudbina biguncev iz 1956. ljeta na primjeru Silvestra Škrapića iz Petrovoga Sela.

U drugom dijelu zbirke „Mi svi“, autorica nas upoznava s istaknutimi ličnosti u vezi nas Hrvatov, sa sudbinom plemićke obitelji Erdödy, biguncev, herojev, s najpoznatijim hrvatskim pjevačem Thompsonom, ki je nekima najdraži, drugim opet najsumnjiviji, dokle ga ona pokušava prikazati sasvim trizno i zač on toliko znači Hrvatom, kim je dosadilo da im stalno drugi kanu odredjivati ča je za nje dobro ili ne dobro, ki im stalno kanu ograničavati slobodno mišljenje. U prinosu: *Trnjem korunjen grad herojev: Vukovar* predočuje nam krvavu povijest grada Vukovara i Bosne kao primjere za neopisive strahote ke su se godale u Domovinskom boju. U prinosu: *Kad ja budem Turkinja* pusti autorica na ugodan i zabavan način svoju fantaziju na putovanje u razdoblje kad su Turki bili kod nas, ali se zna u prinosu *Varijacija na Madaricu* ozbiljno braniti i žaliti kako slabo poznaju neki Hrvati svoju braću gradišćanske Hrvate. Predstavlja nam prilikom 10-ljetnoga postojanja Panonski institut

u Pinkovcu, kratko PAIN, ki je izdao i ovu knjigu.

Konačno ēu dojti do trećega dijela ove knjige: Eduardo. On je sin španjolske majke i ugarskoga oca, rodjen u Latinskoj Ameriki, da konačno postane dobrotvoljac i visok časnik u Hrvatskoj gardi, koja je izborila slobodnu nezavisnu Republiku Hrvatsku, koji postaje hrvatskim državljanom i koji osjeća Ugarsku svojom domovinom. Neki vidu u njem terorista, a ništa drugo nije bio nego borac za slobodu Hrvatske, borac za ljudska prava. Na njegovoj sudbini se zrcali sudbina Hrvatske, ku neki krugi u Europi gledaju agresorom, a ništa drugo nije djelala, nego samo svoje je branila.

Tako predstavlja ova zbirka riznicu iz koje more svaki zainteresirani doznati jako puno vridnoga, što dosad nije poznavao, odnosno uopće nije znao za te pojedine vridne osobe koje moru mnogomu kao uzor posluživati. Ovom zbirkom je autorica i sebe samu oslikala i nam se predstavila kao osoba koja se neophodno bori za jednakopravnost ljudi, za ljudska prava.

Ona nam predočuje vridnost poznавanja naše povijesti, jer samo na povijesti moremo graditi novu, bolju budućnost.

Mirko Berlaković

13. ĐAKOVAČKI SUSRETI HRVATSKIH KNJIŽEVNIH KRITIČARA

„Stoga je važno sudjelovati na znanstvenim skupovima, ali i pokretati radionice u kojima će se istraživati specifičnosti hrvatskog identiteta, organizirati kolokvije s određenim temama, davati studentima na čitanje djela, te sustavnim djelovanjem početi korak po korak otkrivati vlastitu književnu baštinu. Da je tako što moguće, pokazuje primjer Stjepana Blažetina iz Pečuha koji je objavio knjigu „Književnost Hrvata u Mađarskoj od 1918. do danas”, a o toj je temi potom govorio na skupovima u Hrvatskoj i tako povjesničare književnosti upoznavao s naravi književnosti Hrvata u Mađarskoj.“

Helena Sablić Tomić

„Književno-kritički pristup izdanjima pečuške kroatistike od 1990. do 2010.“ bio je središnja tema 13. Đakovačkih susreta hrvatskih književnih kritičara koji su i ove godine u sklopu manifestacije 44. Đakovačkih vezova organizirali 28–29. lipnja Matica hrvatska – ogranač iz Đakova te Društvo hrvatskih književnika – slavonsko-baranjsko-srijemski ogranač. Susretu je sudjelovalo dvadesetak pera, a dio susreta bio je posvećen u travnju 1999. godine preminulom kritičaru, esejistu i izdavaču Branimiru Donatu, dobitniku Nagrade Julija Benešića, a govorilo se i o stanju književne kritike danas. Goran Rem dobitnik je nagrada za knjigu kritika «Re-

torika kritike», a Povelju uspješnosti Julija Benešića dobili su Dunja Vanić i Zvonimir Stjepanović za književno-kritičarski rad.

Susreti su i ove godine imali međunarodni predznak, pa su uz domaće književne kritičare okupili i kritičarska imena iz inozemstva, poput Ernesta Barića, šefa Kroatistike iz Pečuha, Stjepana Blažetina, koji pripada istom krugu, Tomislava Žigmanova iz Subotice te Perine Mejić iz Mostara. Uz predstavljanje zbornika 12. susreta, kritičari su se bavili i književno-kritičkim pristupom izdanjima pečuške kroatistike od 1990. do 2010., portretom književnika, književnog kritičara i znanstvenika Stjepana Blažetina. Predstavljen

je i zbornik đakovačkih susreta hrvatskih književnih kritičara.

Sudionici su susreta bili Stjepan Blažetin i Ernest Barić (Pečuh), Tomislav Žigmanov (Subotica), Vladimir Rem (Slavonski Brod), Goran Rem, Helena Sablić Tomić, Ivan Trojan, Tanja Ileš, Jelena Vodopija, Josip Cvenić (Osijek), Ružica Pšihistal i Vlasta Markašović (Vinkovci), Zvonimir Stjepanović (Županja), Branimir Štalo, Vinko Brešić (Zagreb), Perina Mejić (Mostar), Mirko Ćurić, Robert Francem, Franjo Džakula, Vlado Filić (Đakovo)...

-glasnik-

Baja

Otvorena izložba hrvatskih naivnih umjetnika

Na slici (slijeva) predsjednica Bačkog ogranka SHM-a

Angela Šokac Marković, županijska referentica za manjine Ildikó Baranai Ágafalvi i generalna konzulica Ljiljana Pancirov te dio okupljenih

Nakon Muzeja mađarske naivne umjetnosti u Kečkemetu, u četvrtak, 8. srpnja, izložba hrvatskih naivnih umjetnika, koja je ostvarena u okviru međunarodne kulturne suradnje pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, otvorena je i u Županijskom domu narodnosti u Baji. Izložbu u suorganizaciji Hrvatskog društva naivnih umjetnika i Galerije „Mirko Virius“ iz Zagreba,

kojom se predstavlja 45 autora, uljanim slikama na platnu ili staklu, te drvenim kipovima, otvorila je Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Radovi hrvatskih naivnih umjetnika u Baji će biti izloženi do 18. srpnja, nakon čega izložba seli u Pečuh, a bit će postavljena u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe.

S. B.

STOLNI BIOGRAD – Umalo deset inozemnih izvođača se očekuje na tradicionalnu ljetnu manifestaciju Dani kraljeva ili međunarodni folklorni festival. Ove se godine između 15. i 20. kolovoza petnaest put priređuje festival, na koji dolaze folklorne skupine iz Kostarike, Šri Lanke, Kanade, Italije, Francuske, Sjevernog Cipra, Turske, Burjatske Republike, Hrvatske i Tajvana. Svake večeri, na mjesnom Trgu Városház, gostujuće skupine svojim nastupom dat će kratak uvid u šaroliki folklorni svijet svoje zemlje, a nakon toga ljubitelje plesa očekuju plesačnice i kuhrske specijaliteti pojedinih država.

Trenutak za pjesmu

Igor Rončević

Padova

Utoliko što sam u drugoj polovici dvadesetoga stoljeća bio smetlar na autobusnom kolodvoru
mjestu stalne repeticije
i istih pokreta njezina tijela
nastojat će očima eugenika
Isamu Noguchi kroz zaparu
obrazine teške magareće glave
gledati na sve one dolje
što trguju svetom robom
umiljatošću otvorenom
ljude tako dugo slobodne
gestikulante koji ili mijese
ili drobe kandirane cvjetove
zajedničke nam vjere
od 1 783 660 000 vjernika
s mormonima zajedno
ako me Padova ošinuta
svježim alpskim zrakom
pusti da prođem kroz nju
držeći se tek drhtava dima
jer želja mi je proći onuda
kamo se još nije prolazilo
barem jutros još ne

Poziv na gradišćansko shodišće u Klimpuh i Celje

Spodobno kot i lani, židanski farnik Štefan Dumović u ime vjerske zajednice Hrvatskoga Židana i ljetos poziva sve vjernike gradišćanskih sel u Ugarskoj na skupno shodišće 24. jula, u subotu, u Klimpuh. Kip Putujuće Celjanske Marije do kraja sljedećega miseca gostuje još kod spomenutoga sela, a potom će se predati 29. augustuša, u nedilju, u štajerskom mjestu Celju drugim faram.

*Na lanjskom shodišću u Pinkovac je grupu
Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske takaj
peljao Štefan Dumović*

Prvi put u povijesti ove štature će se vrime boravka podiliti i tako će kip Blažene Divice Marije otpustovati u Beč, potom pak u Bizonju. Židanski farnik misli da Bizonja, koliko je veliko selo i koliko ima u svojoj okolici hrvatskih naselj, mogla bi dostati kip još i na cijelo ljetu.

Što pak naliže najaktuelnijega shodišća Gradišćanskih Hrvatov, glavni organizator je rekao da po najnovijem planu će se najavljeni piše ganuti u Klimpuh ovoga vikenda, u subotu ujtro u 5.30 uri ispred židanske crikve. – *Na poljskom putu bi hodili i pridružili bi se k nam pišaki iz Čeprega, Kisega, Lukindrofa, Plajgora. Prisičani nas čekaju polag sela, otud bi išli u Austriju prik Lučmana, a u 9 ure ćemo se najti s Undanci. Prikoračili bi veliku lozu, došli bi Keveždu, malo bi se odmorili, a u 12.30 sjeli bi na autobus koji nas vozi do Šoprona. Tako smo se dogovorili da oni ki idu s busi, na kola s njimi ćemo se najti pri klipmuškoj seoskoj tabli i odanle skupa, po našoj navadi, išli bi do crikve i na hrvatsku mašu na kojoj sviraju naši tamburaši. Po maši nas čeka prošecija sa štatuom Putujuće Celjanske Marije, potom slijedi druženje. Pozvani su od Petrovoga Sela čez Hrvatskoga Židana, prik Narde, Gornjege Četara vjernici sve do Koljnofa, Vedešina, Bizonje, svi oni ki kanu svoju molitvu, zahvalu ali prošnu položiti kod oltara Blažene Divice Marije. Štefan Dumović krajem augustuša na veliko shodišće Gradišćanskih*

Hrvatov u Celje će po 25. put peljati svoju grupu, ka je jur ljeta dugo svenek najbrojnija. Polag toga jubileja duhovnik u septembru će stupiti u 70. ljeto svojega života, zato mu je pravoda ovoljetošnje hodočašće i dvostruko važno. – *Svoje pišačenje krez 25 ljet nigdar nisam prekinuo, no sad u sedamdeseti ljeti mislim da ču se morati malo najzadpovlić ter ču si jednu oslicu s dva kotači posuditi, pak s tom oslicom pojti za pišaki i k njim u duhu ter molitvi se priključiti i tako dojti do Celja. Sad jur tako čuda grup ide i iz ugarskih sel, još i onda ako oni ne moru preživiti to kot mi Hrvati. Ljetos ćemo imati još jedno svečevanje prilikom toga shodišća, prvi dan u Krumbachu, kade prvu noć spimo. Onde će pojti župnik u mirovinu – a mi smo kod njih sad jur 20 ljet, svako ljeto s našom grupom. Oni su ki nas primiju, ki nas složidu, ki nam daju mjesto za spalo ter ćemo mi njim jednom lipom svetom mašom zahvaliti za njev trud, to će biti prvi dan shodišća, 25. augustuša, u srijedu.* Pred tim još pod pokroviteljstvom Štefana Dumovića se prireduje omladinski katoličanski tabor u židanskoj lozi pri kapeli Peruške Marije, za kojega kaže da zato su u potpunosti odgovorni mladi Židanci ki perfektno priredjuju ov sastanak. Kako smo još doznali, 1. augustuša nediljnu mašu će celebrirati s mjesnim dušobrižnikom Franjo Benković, kanonik iz Jura.

2010 08 14 - 21:00

**VLADO
KALEMBER**
[SREBRNA KRILA]

KONCERT

HERCEGSZÁNTÓ (SANTOWO) - TEAHÁZ

GOSTI GRAVIA BAND (BOBAN)

**ULAZNICE: U PREPRODAJI 3000,- FT
NA LICU MJESTA: 4000,- FT**

Dopravljaju i organiziraju: Zajednica preduvoda i zadržaja prirode, ULASNO KOMUNIKACIJE

KOZAR – Dana 24. i 25. srpnja održava se Dan sela koji obiluje sadržajima kulturnog i folklornog karaktera. Programi za djecu, nogomet, konjički športovi, vatromet, nastup narodnosnih skupina sela Kozara, tako Hrvatska plesna skupina Odgojnog centra „János Cseré Apáczai“, Tamburaškog sastava Drava i Mješovitoga pjevačkog zbora kozarskih Hrvata.

BAKONYA – KUD „Tanac“ 10. srpnja nastupio je u okviru Dana Roma u naselju Bakonya nedaleko od Pečuhu. Programu je slijedila i plesačnica pod vodstvom Vesne Velin.

*Dijana Mandić iz Santova
Foto: Anita Mandić*

Ljeto na Bari 2010

Čavoljski Dani sela – posvećen kip Lurdske Gospe u bunjevačkoj kapelici

Pod nazivom Ljeto na Bari 2010, od 2. do 4. srpnja u Čavolju su održani već tradicionalni Dani sela ispunjeni raznim kulturnim, zabavnim i kuhanstvenim programima za djecu, mlade i odrasle.

*Posveta novog kipa Lurdske Gospe u bunjevačkoj kapelici
(snimka: Ákos Peli)*

*Posveta novog kipa Lurdske Gospe u bunjevačkoj kapelici
(snimka: Ákos Peli)*

U okviru čavoljskih Dana, u organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, u petak, 2. srpnja, upriličena je svečana posveta novog kipa Lurdske Gospe, postavljenog u bunjevačku kapelicu u Ulici Jánosa Aranya pod brojem 41. Kip je posvetio čavoljski župnik, velečasni Gabor Muka, a svečanosti, koja je uljepšana prigodnim recitacijama i duhovnim pjesmama, nazočila je nekolicina članova mjesne zajednice bunjevačkih Hrvata.

Nakon posvete kipa, hrvatska je svečanost nastavljena ispred zgrade ureda Hrvatske manjinske samouprave, gdje se predsjednik samouprave Stipan Mandić kratko prisjetio životnog puta svećenika i mučenika Grge Jasenovića, koji je rođen 1862. u Čavolju, a umro 1923. u Baji. Za župnikovanja u Santovu, između 1911. i 1921. godine, istaknuo se zalaganjem u očuvanju materinske riječi, snažnjem rodoljublja i jačanjem vjerskoga života. Oživio je rad Katoličkoga kruga, priređivao kazališne predstave, ponovno ustrojio crkveni pjevački zbor koji je postao nadaleko poznat. Za njegovo ime vezano je i osnivanje santovačke Hrvatske škole, koja je djelovala za vrijeme okupacije od 1918. do 1921., zbog čega je nakon odlaska jugoslavenske vojske iz sjevernog dijela Bačke Grga Jasenović uhićen i prognan iz Santova. Umro je kao mučenik,

pokopan na bajskome groblju Svetoga Roka. Na naš upit, predsjednik Stipan Mandić ukratko reče kako se mora očuvati sjećanje na ovog istaknutog rodoljuba i kulturnog djelatnika. Stoga se Čavolci pripremaju potražiti njegov grob u Baji, a planiraju i postavljanje spomen-ploče u znak sjećanja i poštovanja, dakako, to bi se moglo provesti u suradnji sa santovačkim Hrvatima. Istoga dana upriličena je i svečana predaja obnovljenoga Zavičajnog muzeja, te otvorenje prigodne izložbe, a ujedno je predstavljena i knjiga dr. Miše Mandića «Bunjevci i tambura», koja se mogla nabaviti s autorovom posvetom.

U subotu, 3. srpnja prijepodne, na školskom igralištu priređeni su športski programi za djecu, muški i ženski rukometni susreti. Program je popodne nastavljen zabavnim sadržajima za djecu na obali mjesnog jezera

zvanog Bara, gdje je na otvorenome priređen i svečani kulturni program. Uz druge, u programu su nastupili: domaća dječja bunjevačka plesna skupina u održavanju Hrvatske samouprave, te gostujući tamburaši iz vojvođanskog Ljutova. Svojom nazočnošću priredbu su uveličali generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov i subotički dogradonačelnik Pere Hrvatski.

Nažalost, kiša je pokvarila dobro raspoloženje jer je počela pljuštati upravo kada se grabio riblji paprikaš iz mnogobrojnih kotlića. Tijekom večeri priređen je zabavno-glazbeni, plesni program, koji je uljepšan vatrometom. Ovogodišnji programi Dana sela završeni su u nedjelju, 4. srpnja, posvetom i predajom obnovljenoga župnog dvora i crkve, te misnim slavljem u župnoj crkvi.

S. B.

*Bunjevačka dječja plesna skupina izvela je splet bunjevačkih igara i plesova
(snimka: S. B.)*

Dan pomurskih zborova

U Serdahu su se 27. lipnja sastali pomurski hrvatski zborovi, gdje su nastupili pred stručnim povjerenstvom radi unapređivanja kvalitete. Zborovi iz Kaniže, Kerestura, Mlinaraca, Petribe, Pustare, Sepetnika i Sumartona trebali su se natjecati i u vještini kuhanja, a nakraju među njima pronađena je i tzv. „Zvijezda Pomurja“.

Najuspješnija družina u kuhanju

Kaniška je Hrvatska manjinska samouprava svake godine organizirala kulturnu smotru pomurskih Hrvata u gradu, ovaj put je odlučila da će priredbu prenesti u Pomurje i organizirati je u pomalo slobodnjem duhu, kako bi se članovi zborova družili.

Nastup zborova u neku ruku bio je i pretkvalifikacija za Hrvatski državni dan – reče Marija Vargović, predsjednica HDS-ova Odbora za kulturu i vjerska pitanja – i željeli smo da s pomoću stručnjaka ubuduće izbjegnemo greške koje se najčešće javljaju pri nastupu, naime imamo vrlo malo hrvatskih glazbenih stručnjaka, mnogi zborovi nemaju nikakvu pomoći u razvoju.

Susret je započeo natjecanjem u kuhanju, kako bi se članovi zborova družili. Sve su družine pripremale neki specijalitet, bilo je graha, pečenog mesa, gulaša s repom, raznih kolača i pečenja. Marija Štefić iz Donje Dubrave, dugi niz godine surađuje s kaniškim zborom i rado se prihvatiла ocjenjivanja jela jer više od 30 godina radila je u ugostiteljstvu.

– Više godina dolazim u Pomurje i jako mi je draga kada vidimo ta društva, da su se jezik i kultura tako lijepo sačuvali, srce mi zaplače. Moji su roditelji nekada imali tu

gorice, kada smo svi skupa pripadali jednoj državi. Sada ovdje imamo mnogo prijatelja. Vidi se da se čuva i tradicionalna kuhinja slična medimurskoj, samo možda malo začinjenija, vjerojatno je to utjecaj mađarske kuhinje – kazala je gđa Štefić.

Prema ocjeniteljskom sudu, najbolja je bila družina iz Mlinaraca. Nije ni čudno, naime ona je pripremila niz tradicionalnih hrvatskih jela od buriša do dedele. Naravno, nije nedostajala ni mlinaračka fina mazanica. Sestre Ibolja i Margita Peti vrsne su kuharice, i to ne samo kuharice nego i izvrsne pjevačice.

– Kuhale smo dedele i kašu od buriša. Buriš treba dogo kuhati s lorbekom, zatem pet-šest puta treba ispirati, onda se dene na tepšiju, staji se luk spečeni na mašču pak se dene gore i tak se skupa speče vu pečnici. Pri nas si vole to, išče i mali unuk. To je jako zdravo jelo – reče Ibolja.

Margita je osim tih tradicionalnih jela pripremila i jelenji paprikaš, uhodana je u to jer često kuha za lovce. Uz tradicionalnu kašu dobro je pristao suvremeniji specijalitet.

Nakon objeda slijedili su kratki programi zborova koji su zaredom izvodili po tri

pomurske pjesme. Pjevačice iz Pustare otpjevale su popevke Jutro rano, Godine su moje preše i Čija je ona zvezda (voditeljica: Đurđica Kiš), Zbor «Ružmarin» iz Kerestura pjevao je Kiša pada, u dva glasa te pjesme Da bi se zrušile i Jutro rano (voditeljica: Eržebet Špirk). U umjetničkom je tonu kaniški mješoviti zbor pjevao Mura, Mura, Cura je išla i Snočka sam sadila (voditelj: Stjepan Prosenjak). «Petripske ružice», među kojima ima i muških glasova, izvele su Junaki se, Jedna lepa majčica, Ki su dečki (voditeljica: Tünde Szeker). Sepetnički se zbor pripremio s raznim hrvatskim pjesmama i iz drugih regija, pa je otpjevao Dobar večer, grličica, Sjećaš li se, U livadi pod jasenom (voditeljica: Laura Tancos). Sumartonski se zbor predstavio s pjesmama Sumartonek, kak si lepi zeleni, Jedna lepa majčiva, Dekle, dekle (voditelj: Joža Đuric).

Izvedbe je ocijenilo troje stručnjaka glazbe i običaja iz Čakovca. Karolina Dragica Šimunković, profesorica glazbe, dugogodišnji dirigent čakovečkog Orkestra »Josip Štolcer Slavenski«, ona je bila predsjednica stručnog povjerenstva. Ona je već više puta sudjelovala na takvom susretu u Pomurju i, kako kaže, uvijek se ugodno iznenaduje koliko se čuvaju stare pučke pjesme.

– Bila sam zadovoljna nastupom zborova, mogla bih izdvajati vrlo kvalitetne zborove. Čuli smo pjesme koje se izvorno pjevaju, a i takve koje probaju na umjetnički način prezentirati pjesme. Tumačim da ako netko izvede na turščik, to je njegova ljepota, njoj ne treba dodati ništa, ako je iskreno prezentirana, onda ju tako treba gledati, ako se zadire u samu glazbu, u njezinu strukturu, to je drugo. Na susretu zborova bili su prisutni svi ti pravci i sve ih vrednujemo kao jedan određeni stil. Ako je to izvedeno kvalitetno, onda je to vrijednost. No moram naglasiti da jedan zbor ne smije mijesati stilove. Moraju se odlučiti koji će stil njegovati, ne mogu svaštariti. Ako jedan ansambl želi njegovati grleni pristup, onda će to, ako netko želi kultiviraniji ton izvoditi s višeglasjem, onda neka se odluči za to. Treba se odrediti prema jednom smjeru i to tako njegovati.

Ozbiljne su nastupe zamijenili šaljivi, parodizirani programi pod naslovom »Traži se pomurska zvijezda«. Zborovi su se pripremili šaljivim glazbenim izvedbama »Show opatica«, »Brigada za čišćenje«, »Ciganski geg«, a jedan od najvrednijih nastupa bile su pomurske anegdote u izvedbi Jože Šurica na kajkavskom narječju. Na kraju dana uz glazbu Štefa Prosenjaka članovi pjevačkih zborova zaplesali su na zabavi.

**Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program**
„AHOL A FOLYÓK ÖSSZEKÖTNEK”

Dvojezični tabor u Brlošu uz rijeku Dravu

SRDAČNO TE OČEKUJEMO!

Uprava Nacionalnog parka Dunav-Drava te Ekološko društvo Zeleni Osijek od 15. do 19. kolovoza 2010. g. organiziraju Ekološki tabor u znaku zajedničkog odgoja za okoliš u prekrasnom Dravskom bazenu, u naselju Brlošu.

LJETNI ODMOR!

Proljeće je prošlo, a pred vama je ljetno! Stižu nam velike vrućine, a dvomjesečni ljetni odmor za tren oka će proći! Upravo zbog toga nije loše razmišljati o tome hoćeš li korisno provesti svoje slobodno vrijeme. Isplaniraj sam svoje ljetovanje jer to više vrijedi nego bez ikakvog cilja provesti odmor!

HOĆEŠ LI DOĆI?

U sklopu hrvatsko-mađarskog programa odgoja za okoliš organizirat će se dvojezični, omladinski tabor radi upoznavanja prirodnih i kulturnih vrednota uz rijeku Dravu. Sudionici će na materinskom jeziku upoznati dosada nepoznate vrednote svoga kraja, odnosno susjedne države. Osim toga pak za vrijeme taborovanja pruža se prilika i za što bolje međusobno upoznavanje te se mladi mogu obogatiti doživotnim doživljajima.

DVOJEZIČNI TABOR UZ RIJEKU DRAVU

Ako te zanima mali isječak beskrajnoga svijeta, prekrasna flora i fauna rijeke Drave, ako se osobno želiš uvjeriti u to i upoznati životinjski svijet u vodi te ptičja staništa, dodi i prijavi se! Čekamo mladež od 10. do 14. godina u taboru u Brlošu, gdje polaznike očekuju zanimljivi dopunski programi s prirodoslovnom tematikom.

Naslovne riječi iz tematike: jezični tečaj za upoznavanje praktičkih izraza vezano uza zaštitu okoliša; upoznavanje prirodnih vrednota uz rijeku Dravu; posjet Zavičajnoj kući u Lukovišću; istraživanja po naseljima; biciklistički izleti u okolici; stručna raščlamba, analiza kakvoće vode; prstenovanje ptica (promatranje dalekozorom na slobodnom terenu); proučavanje zemljovidova; selektivno prikupljanje otpada kroz igru; noćne ture (+ traženje blaga); projekcija filmova; kupanje; radionice u društvu majstora (npr. lončarstvo); različita natjecanja i igre.

NE ZABORAVI!

Ponesi sa sobom presliku zdravstvene knjižice te ovjereni dokument kućnog liječnika koji potvrđuje da si zdrav i koji nije stariji od četiri dana. Uz to još preporučujemo da sklopiš i dodatno osiguranje!

KORISNI SAVJETI

Mala pomoć pri pakiranju...

Ponesi sa sobom vreću za spavanje, polifoam, zubnu četkicu, sapun i sve što je potrebno... Osim toga donje rublje i zokne (na 5 + 1 dan), pa majice i kratke hlače. Svakako je važno da imaš i trenirku te džemper, kišnu kabanicu i kožne cipele. Nije naodmet ako imaš i dva ručnika. Takoder je potrebno da imaš kod sebe sprej protiv komaraca i krpelja, malu naprtnjaču te džepnu lampicu. Spremi i kapu koja će te štititi od sunčevih zraka te mlijeko za sunčanje s visokim zaštitnim faktorom. Ako si bolestan ili uzimaš neke lijekove, obvezatno javi voditelju tabora. U svakom slučaju ponesi sa sobom i brojeve telefona svojih roditelja.

GLUHOM DJETETU...

Mi smo isključivo radi vas u tom taboru i da se ugodno osjećate. Unatoč višegodišnjem iskustvu ne znamo pogoditi vaše misli, ali pokušavamo udovoljiti svim vašim kriterijima, dakle, ako vas nešto muči, svakako nam javite! Ako se ne osjećaš dobro, imaš nekakvu molbu, ne svida ti se smještaj, nisu simpatični mlađi koji te okružuju, obvezatno nas potraži i reci što te tišti, mi vam stojimo na raspolaganju 24 sata i imajte povjerenja u nas!

TELEFON U TABORU

Za vaše roditelje bit će dostupni putem mobitela:

+36-30-5097053 ili +36-30-837-0758.

Nadalje preporučujemo da poneseš i svoj mobitel i, naravno, punja!

SPECIJALNA PREHRANA

Dnevno tri puta se možete najesti! Barem jedanput će se nuditi topla hrana, a osim toga biće i marende(jogurt ili voće). Ideste li na izlet, dobit ćete lanč-pakete, a kada se vratite

umoreni, ali puni doživljaja, ne brinite, uvečer vas čeka topla večera!

Ako zbog bolesti ili nečega drugog tvoja prehrana zahtijeva posebnu ili specijalnu skrb (dijabetes, dijeta, vegetarijanska prehrana, itd.), ne okljevaj, reci nam što prije, odnosno opomeni nas i za vrijeme taborovanja!

NADZOR I ODGOVORNOST

Za vrijeme taborovanja pet pedagoga će vam biti pri pomoći, koji će se pobrinuti za red i mir. Ako se ipak dogodi neka nesreća i nastane šteta koju si ti načinio, naravno, Ti i Tvoji roditelji će te snositi odgovornost!

Dakle pazimo jedni na druge i, naravno, na okoliš! Dakako, i na svoje osobne stvari koje, ako predaš nama, možemo ih čuvati!

PROPISE

Temeljni propisi se trebaju ispoštovati: aktivno sudjelovanje programa i nikakva uporaba opojnih sredstava (cigaretе, alkohola, droge)! To je omladinski tabor. Toga se trebate pridržavati i vi odnosno i mi. Tko te propise ne može ispoštovati, odmah ga šaljemo kući, za dobrobit ostalih.

Naravno, to ne znači da je na prvome mjestu strogoća, nego snošljivost te da se pokušavamo prilagoditi jedni prema drugima, dakle prema cijeloj zajednici. Vi i vaši roditelji ovako razmišljaju? Mi maksimalno!

Sudjelovanje je BESPLATNO!

Mjesto: Brloš

Termin: 15–19. kolovoza 2010. g.

Rok prijave: 2. kolovoza 2010. g.

BUDI TI PRVI!

U tabor se prima maksimalno 30 osoba, zbog toga se prijavi što prije!

Imate li dodatnih pitanja, obratite se ovim osobama:

Temesi Andrea, 30-509-7053, 72-517-222, temesia@ddnp.kvvm.hu

Rózsa Anita, 30-837-0758, 72-517-222, rozsaa@ddnp.kvvm.hu

Dica iz poplavljenih sel dva tajedne dugo u Nardi

„Ovde je sve tiho, mirno i lipo!“

U minuli tajedni državljeni cijele Ugarske još i prez poziva su krenuli u svakarčkove humanitarne akcije na pomoć u poplavi pogodjenim ljudem. Iz toga dobrovoljne mobilizacije ni naša gradišćanska sela nisu vanostala, ljudi dobrog srca su pomagali na razne načine, ali Narda je htela nešto konkretnije. Na inicijativu dr. Šandora Horvata, stanovništvo ovoga naselja je od 21. junija do 1. jula pogostilo 34 školare i tri pedagoze iz okolice Miskolca. Med njimi su dva školari bili smješteni u Turnju, dvama u Dozmatu, a i u Gornjem Četaru su dva učenika dobili mjesta. Pokidob je negdašnja nardanska fara pred dvimi ljeti obnovljena i je u funkciji kot mjesto taborovanja za dicu Karitasa Sambotelske crikvene županije, u ovde bižuće svakidašnje programe su upleteni i došljaci s drugoga kraja orsaga. Gdo bi se ufao reći da to nije idealno mjesto za zanimanja, razne djelaonice, naticanja s bezbroj mogućnosti za šport ter kupanje, jednostavno za počivanje i relaksaciju i onoj dici ka su doputovala u zapadnji nugalj države da pozabu na strašne i naporne dane ili su ovo ljetovanje dobili za nagradu kad su i oni pomagali u obrani suprot poplave.

Dio dije grupe s glavnim organizatorom ove akcije dr. Šandrom Horvatom

U srijedu, 30. junija, još i u večernji ura nas gnjavi žgalina. S nardanske glavne ulice kot da bi bio negdo otpuhnuo promet, nigdje nije još i žive duše ne. Oko kulturnoga doma veća je gužva, tamo najdemo načelniku sela Kristinu Glavanić i zastupnicu mjesne Hrvatske manjinske samouprave Mariku Milišić, ke nam povidaju da u domu je knjižnica svaki dan otvrta, gosti imaju mogućnost serfati na svitskoj mriži, u svaku dob im stoju na raspolaganje, a sad su čudami prošli u austrijski Burg na kupanje s dicom. Prošli petak je Hrvatska manjinska samouprava riktala večeru gostom, a zadnji dan svečana večera ide na strošak mjesne samouprave. Dica su mirna, disciplinirana i, kako velu, dobro se čutu u Nardi. To potvrđuju i dvi divičice ke ulovimo u šetnji pred čuvanicom. Regina Bokros je došla iz sela Jósvafőa, a nje prijateljica Emese Jakocska iz Bodvaszilasa, sve dvime su učenice Osnovne škole Zalklade u Szögligetu, kot i svi ostali tovaruši ki sad ovde uživaju. Regina je otvorena divojka, na novinarsko pitanje veljek začme povidati kako im se je grozio potok Jósva, dokle familiju Jakocska je

strašila pogibel od rijeke Bodve, ali i divičice su vanzele svoj dio iz djela pak su i one stale vriće puniti pijeskom. Nardu su jur temeljito upoznale, kako su rekle, „ovde je sve tiho, mirno i lipo“. Kad je pitamo što djelaju cijeli dan, ne prestanu brojiti sve programe i jedna druga dopunjavaju u riči: jahanje na konji, striljanje lukom, lončarenje, moljanje, kino, kompjutor, igre, naticanja, sve služi za to da se oni bolje čutu ovde i pozabu na strašne dane, ali ne na doma ostavljene. Sad na kraju boravka i divičicam falu starina sestre i braća. To jur dr. Šandor Horvat veli da su dica po-hodila Kiseg, u Sambotelu su posjetila Etnoselo, Grad avanture, cijelu okolicu Narde, piščali su van na hatar sve do Križa pomirenja. Čuda ljudi je pomoglo, oni ki nisu mogli primiti dicu doma, svaki dan su skrbili da zajde na stol friško sadje, poharaja je vik bilo puno, četarska slastičarna Pataki je ponudila tortov, tako je i pomoć Kerekes Bt-a dobrodošla, a u sambotelski restoran Tóven déglő su vlasnici Gerencsér, s korijeni iz Narde, pozvali dicu na objed. U ovakovu dobu se vidi koliko nek ima dobrovoljcev.

Dániel Izsó i Róbert Hegedűs, učenici 8.

MALA STRANICA

Izradila: Diana Kovačić
iz Fičehaza

Omladinski hodočasni stan „János Brenner“ u Nardi dvi ljeti je i mjesto taborovanja

Ova djela će krasiti školske stijene na spominak lipoga boravka u zapadnom dijelu Ugarske

Ovo malo gradišćansko selo svojom lipotom očaralo je sve goste

razreda, takaj izjavljuju da im se jako vidi Narda i s tim skupa i ljudi ki su jako gospodljubivi i mislu da cijela zajednica je jako složna. „Ako bude moguće, kljetu ćemo se vratiti“ – zavikne Regina, ka je ovde proslavila u nedjelju i svoj rođendan i gizdavo je govorila od toga koliko lipih darov je dostala. U omladinskom hodočasnem stanu mali umjetnici svoja djela pokazuju ke će nositi domom za ukraš školi, ali to je već sigurno kad će ovi taboraši pogledati na sliku nardanske crkve, spomenut će se svega lipoga i dobrega što su nek u ovom hrvatskom selu dobili, doživili čez ove dane.

-Tih-

Tamburaški festival u Kalači

Vrsni tamburaši oduševili brojnu publiku

U nedjelju, 4. srpnja, u Kalači je održan II. međunarodni festival tamburaških orkestara, koji je ove godine priređen na Trgu 48-aša, pokraj gradskoga kazališta, na otvorenome. Zvuci tambure uljepšali su prekrasnu nedjeljunu večer, na kojoj se okupilo petstotinjak ljudi iz Kalače i bačkih hrvatskih naselja, koji su mogli doista uživati u lijepoj tamburaškoj glazbi.

„Kolo slavuj” iz Beča

TS „Bačka“ iz Gare

Kao i lani, glavni organizator tamburaške smotre bila je Hrvatska manjinska samouprava grada Kalače, koja je osigurala sve potrebne uvjete, idealno mjesto, dobru publiku, i još bolje izvođače, a za sve to osigurala i odgovarajuća materijalna sredstva. Kao i lani, svoj doprinos kao suorganizator dala je i Kulturna udruga „Vizin“ koja je zahvaljujući svojim razgranatim poznanstvima i vezama, pomogla u odabiru tamburaških orkestara, te u sastavljanju plakata i drugih promidžbenih materijala.

Nakon pozdravnih riječi domaćina i glavnog organizatora, predsjednika Hrvatske manjinske samouprave Bariše Dudaša, Festival je otvorila Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu.

Najavljujući izvođače, Vesna Velin reče kako nam kao primjer mogu poslužiti riječi jednog od najvećih i najznačajnijih tamburaša virtuoza Janike Balaža: «Glazba je velika strast jer pomaže svakome: ako se raduje, ako tuguje, ako je izgubio koga, svejedno je što se dogodilo, glazba liječi. Ne znam što je ta čudesna snaga, ali glazba je sigurno to.»

Na tamburaškoj smotri nastupilo je sedam tamburaških orkestara iz Hrvatske, Mađarske,

Austrije i Srbije, te jedan solist, glumac i pjevač Stipan Đurić. Hrvatsku, slavonsku tamburašku školu predstavljali su Tamburaška škola «Batorek» iz Osijeka i TS «Grofovi» iz Velike. TS «Batorek» koja je s radom počela 1993. godine na poticaj Franje Batoreka, a danas broji stotinjak učenika, od kojih ponajbolji sviraju u velikome tamburaškom orkestru škole pod ravnanjem Slavena Batoreka, izvela je nekoliko klasičnih melodija uz solisticu Marijanu Matijević. Tamburaški sastav «Grofovi» iz Velike, nastao je na temeljima školskoga tamburaškog orkestra pod vodstvom Roberta Vojvodića, koji je kroza sviranje u KUD-u «Ivan Goran Kovačić» izradio nekoliko vrsnih tamburaša. «Grofovi», koje od 2005. vodi Tomislav Galić, izveli su pjesme Najljepša vila, Nek divane i nekoliko slavonskih šokačkih melodija.

Austrijsku tamburašku školu predstavlja je TS «Kolo slavuj» iz Beča, orkestar istoimenoga folklornog ansambla gradišćanskih Hrvata, koji je utemeljen 1971. spajanjem plesnog društva Kolo iz Beča i tamburaške grupe Slavuj iz Velikoga Borištofa, a danas broji 50 članova, od toga 15 tamburaša podrijetlom iz pet država, koji se sastaju tjedno u

Beču. Gradišćanski je orkestar izveo zavječajne napjeve.

Predstavnik vojvodanske tamburaške škole, TS HKPD «Matija Gubec» iz Tavankuta, osnovan je davne 1946. godine. Prvi učitelji tamburaša bili su Pero Tumbas Hajo, poslije Stipan Ivić, pa Miloš Pilić. Od 2001. voditelj je mlađe i starije skupine, koje čine ukupno dvadesetak tamburaša, Stipan Jaramazović. Predstavili su se s bačkim bunjevačkim melodijama i pjesmama.

Tamburaška škola Hrvata iz Madarske zastupljena je s tri orkestra. Članovi Orkestra «Bačka» iz Gare, koji je utemeljen 1991. godine, osnove sviranja naučili su kod priznatog učitelja tambure, pokojnog čika-Jose Ribara. Nakon njega preuzeo ih je učitelj Stipan Krekić. Petočlani orkestar svira ponajprije bunjevačke melodije i pjesme, a u Kalači se predstavio s bačkim bunjevačkim melodijama. Tamburaški orkestar «Sumartonski lepi dečki», koji njeguje pomursku folklornu baština, ali rado svira i nove tamburaške uspješnice, izveo je pomurske melodije i hrvatske uspješnice. Treći naraštaj orkestra «Vizin», učenici Antuna Vizina, koji zajedno sviraju 7–8 godina, a prate i folklorni an-

TS Sumartonski lepi dečki

Stipan Đurić i Orkestar „Vizin“ iz Pečuha

Tamburaški festival otvorila je generalna konzulica Ljiljana Pancirov

Tamburaška škola „Batorek“ iz Osijeka, solistica Marijana Matijević

Dio okupljenog mnoštva

sambl «Tanac» iz Pečuha, predstavili su se s mohačkim šokačkim melodijama.

Kao šlag na kraju, Stipan Đurić iz Budimpešte, ali rodom iz Santova, pjevao je hrvatske, u sklopu toga bunjevačke tamburaške uspješnice, dijelom i na mađarskom jeziku, a u pratnji Orkestra «Vizin», te ponovno oduševio kalačku publiku koja je sve izvođače ispraćala gromoglasnim pljeskanjem. Dodajmo da su tamburašku priredbu preplavili sudionici kalačkog fototabora, njih stotinjak, te je snimljen zavidni fotomaterijal za možebitnu fotoizložbu iduće godine.

Tamburaški festival završen je plesačnicom na otvorenome, te je zabava potrajala dugo u noć.

S. B.

Tamburaški tabor 2010. u Koljnofu

Od 5. jula/srpnja Koljnofski tamburaši su imali svoj već tradicionalni tamburaški tabor s Damirem Mihovcem ili, kako ga svi poznaju, s Mikijem iz Markuševca.

Nakon zbog finansijskih razloga prekinutoga Šopronskoga tamburaškoga i plesačkoga tabora, Koljnofski tamburaši tražili su mogućnost da ne ostanu prez usavršavanja. Preko prijateljskih veza im se ponudila prilika

da, iako na malo skromniji način, ali ne prekinu tradiciju taborovanja. Ove godine su im se priključili tamburaši iz Bizonje, Tukulje i Austrije. Što su preko tjedna uvježbali, to su 9. jula (petak) na svetačnoj predaji obnovljenoga Petőfievoga trga pokazali široj publiku.

Geza Völgyi ml.
Foto: Tihomir

Preminuo najplodniji gradišćanski autor kazališnih kusićev Joško Weidinger

S prve crte obrane u besmrtnost!

Paralelno sam iz Hrvatskoga Židana, a i od petrovskih kazališnih krugova doznala za turobnu vist da je nam krajem prošloga mjeseca u svojem 68. ljetu zbogomdao Joško Weidinger, obljebljeni autor kazališnih kusićev, od koga su rado igrali i naši Petrovišćani ter Židanci. S rođenjem Frakanavcem sam se zadnji put strefila pred trimi ljeti kad je došao na židansku premijeru vlašće komedije SOS Izvanzemaljski, ku je jedno ljeto prlje specijalno napisao za Židance. Ondašnju režiserku Zitu Horvat je posipao i s korisnim tanači, uputi i na kraju predstave zadovoljno je komentirao spektakl. Vik je bio ogorčen nad teškom jezičnom situacijom cijelogra Gradišća, zato je i rekao: „Ja se skrbim za sve grupe ke igradu u selu, kade se jezično pada. Dakle ja sam na prvoj crti obrane. Ja sam to bio u Gradišću, u Bijelom Selu, međutim je jur tote propalo čuda, a ovde se sad trsim da barem sve ne pomadjarizira.“ U svoji komediji sarkastično i s puno humora je predstavio negdašnje seoske zajednice, pohlepni, pokvareni moral bogatašev, a znao je oštro kritizirati i seoske zajednice zbog manjkanja odgovornosti i zanemarnosti što naliže jezika. Kako mi je rekao u tom zdavnom intervjuu, imao je još čuda čega u svojoj autorskoj torbi što bi morao preliti u rič za dobrorib cijelogra našega naroda. Njegov prvi igrokaz „Pišta sluga i tri zaručnjaci“ je bio napisan 1968. ljeta kojega su s uspjehom izveli još i većputi židanski kazalištarci, a i Petrovišćani. Za života je napisao bezbroj skećev i 35 velikih hrvatskih kazališnih komadov, dokle je polag toga i sam igrao na domaćoj pozornici ter se je predstavio publiku kot i režiser. Nije daleko stala od njega ni mužika ni folklor. U mladi ljeti je tancao, svirao na već instrumentov ter i sam komponirao pjesme. Zadnja ljeta je proveo u Gornjoj Pulji, kade su ga zakapali 3. jula, u subotu.

S njim su Gradišćanski Hrvati u Austriji, a i mi s ove strane granice izgubili neumornoga i žilavoga borca za hrvatski narod i jezik, vjernoga autora ki je svojim cijelim žitkom, a i s perom pokorno služio. Sad se je s prve crte obrane otpario u besmrtnost.

Neka mu Bog da vječni spokoj i miran počivak!

-Timea Horvat-

SANTOVO – Od 24. do 25. srpnja u Santovu se priređuju već tradicionalni Dani sela. U okviru dvodnevne manifestacije organiziraju se razni zabavni, kulturni i športski sadržaji za djecu i odrasle. U subotu, 24. srpnja, Santovci će se okupiti na mjesnome nogometnom igralištu, a bit će malog nogometa, kuhanja i zabavnih programa za djecu. U nedjelju, 25. srpnja, održat će se pak natjecanje dvoprega, prijepodne za kup Bačke, a popodne za kup Santova. U okviru seoskih dana, u subotu, s početkom u 14 sati, na križanju Dózsine i Rákóczieve ulice bit će se svečana primo-predaja dvoju obnovljenih, novoafal-tiranih seoskih cesta. Obnova vrijedna domalo 80 milijuna forinta, za koju je seoska samouprava uz vlastiti udio putem natječaja osvojila 50 milijuna, uključuje gradnju parkirališta, nogostupa, i autobusnih stajališta.

BARČA – Koncem svibnja 2010. godine u tom je gradu održana prva radionica u okviru provedbe projekta CROSTII za sektor obrazovanja. Radionici je pribivalo tridesetak sudionika predstavnika sektora obrazovanja iz Baranjske i Šomodiske županije, te iz Koprivničko-križevačke, Virovitičko-podravske i Osječko-baranjske županije. U prvom su dijelu radionice predstavljeni strategija i sustav obrazovanja u Mađarskoj i Hrvatskoj, te teškoće i mogućnosti razvoja u tom području. Sustav obrazovanja u Mađarskoj prikazao je János Baksa, predstavnik Agencije za regionalni razvoj južnog Zadunavlja, a sustav obrazovanja u Hrvatskoj predstavila je Gordana Stojanović, predstavnica Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje kao projektnog partnera. Drugi dio radionice imao je za cilj prikaz projektnih ideja svih sudionika, te razmatranje mogućnosti za razvijanje partnerskih odnosa u pograničnom području u sektoru obrazovanja. Od više iznesenih projektnih ideja odabrane su ukupno tri koje obuhvaćaju sve iznesene prijedloge sudionika, te u čiju daljnju razradu mogu se uključiti svi zainteresirani sudionici radionice, te drugi potencijalni projektni partneri iz područja obrazovanja.

Mohač

IV. međunarodni tamburaški festival

Od 19. do 20. lipnja u Mohaču je priređen IV. međunarodni tamburaški festival. U subotu, 19. lipnja, u gradskom kinu «Kossuth» priređen je gala program dječjih i omladinskih tamburaških orkestara, uza sudjelovanje učenika Mohačke tamburaške škole i Tamburaškog orkestra «Rajkó» iz Lančuga. U nedjelju, 20. lipnja, zbog kišnog vremena, umjesto na otvorenome, festivalski program sudionika priređen je u dvorani Umjetničke škole «Schneider» u Vörösmartyevoj ulici broj 3. Na tamburaškom festivalu nastupili su: Trio Opus iz Hrvatske; domaći orkestri iz Mađarske: TS Koprive, Orkestar Sarma, Sumartonski lepi dečki, Sastav Söndögő i Orkestar Vujičić, te mjesni sastavi: TS «Šokadija», Mohačka tamburaška škola, Tamburaški orkestar «Rajkó» iz Lančuga, Orkestar Sándora Orsósa i Orkestar Jóske Kovácsa Versendie. Od 20 sati sviralo se za dušu, na

zadovoljstvo ljubitelja tamburaške glazbe, koji su se okupili u velikom broju.

S. B.

Snimka: Miklós Ádám

